

УДК 342.95:378

DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2020.4.09>

Олег Васильович Бернацький,

ТзОВ «Юридична фірма «Адвокат і Закон» (директор), м. Рівне;

 <https://orcid.org/0000-0003-3133-9034>,

e-mail: bernatskyi_o@ukr.net

СУЧАСНИЙ СТАН ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УКРАЇНІ

Здійснено аналіз сучасного стану правового регулювання дотримання академічної доброчесності в Україні та виявлено такі його проблеми: різноманітність підходів освітніх закладів до критеріїв, що застосовуються під час перевірки наукових робіт на плагіат; наявність юридичної колізії щодо регулювання питання про термін «самоплагіат» між положеннями Закону України «Про освіту» та Постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567; потреба в розмежуванні додаткової та деталізованої відповідальності за порушення академічної доброчесності; неузгодженість термінології в чинному законодавстві тощо. Запропоновано шляхи вирішення зазначених проблем.

Ключові слова: академічна доброчесність, правове регулювання, дотримання академічної доброчесності в Україні, учасники освітнього процесу.

Оригінальна стаття

Постановка проблеми

Академічна доброчесність є порівняно новою категорією у правовому просторі України, визначаючи при цьому стандарти, пов'язані з професійною діяльністю учасників освітнього процесу. Незважаючи на те, що серед зарубіжних науковців питання академічної доброчесності порушуються на рівні наукових розвідок переважно щодо практики формування та впровадження політики академічної доброчесності в середовищі здобувачів освіти, в Україні й досі точаться наукові дискусії про дотримання стандартів академічної доброчесності.

Такий стан справ опосередкований різним історично обумовленим ставленням до дотримання етичних норм загалом і неформалізованих правил академічної доброчесності зокрема. Крім того, в Україні правила і стандарти у сфері дотримання академічної доброчесності лише нещодавно знайшли правове закріплення. Тому нині у правовій площині все ще доволі нечітко визначаються критерії формування категорії «академічна доброчесність», її зміст і порушення у вказаній сфері, а чинні норми містять суперечливі та неоднозначні положення.

Стан дослідження проблеми

В Україні стандарти академічної доброчесності й досі досліджені мало в науковій площині. Проте окремі аспекти правового регулювання дотримання академічної доброчесності вже були предметом розгляду у працях вітчизняних науковців. Йдеться про докторські дисертації Г. О. Ульянової («Методологічні проблеми цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності від плагіату», 2015 р.) [1] та О. М. Рижко («Плагіат у соціальнокомунікаційному вимірі початку XXI століття: природа явища та історія боротьби», 2018 р.) [2]. Вагомою теоретико-правовою основою для цього дослідження стали наукові праці О. Є. Аврамової, А. В. Грубінка, Л. В. Крупнової, К. М. Лісогорової, В. І. Теремецького, присвячені аналізу правової та етичної природи академічної доброчесності в Україні [3; 4]; В. А. Рудик, О. А. Хименко, К. Д. Янішевської щодо проблематики правового регулювання відповідальності за порушення академічної доброчесності [5; 6], а також І. В. Кременовської [7], Р. Б. Шишки [8] та інших вітчизняних учених.

Здобутки названих науковців використані для більш глибокого розуміння проблемних питань, що порушуються в цій статті. Зокрема, з їх урахуванням виокремлено найбільш актуальні проблеми правового регулювання дотримання академічної доброчесності в Україні.

4 квітня 2019 р. в Київському національному економічному університеті імені В. Гетьмана відбувся Міжнародний круглий стіл «Доброчесність в сучасному академічному середовищі: правові й технологічні аспекти», в межах якого представники експертної групи з питань нормативно-правового забезпечення вищої освіти і освіти дорослих представили напрацювання та пріоритетні напрямки діяльності Міністерства освіти і науки України (далі – МОН) щодо підтримки доброчесності у вищій освіті [9].

Однак, зважаючи на відносну новизну терміна «академічна доброчесність» у системі чинного законодавства, низка питань проблематики правового регулювання дотримання академічної доброчесності в Україні залишається актуальною та нерегульованою.

З метою ознайомлення з європейськими підходами до питань академічного плагіату й поширення інформації про необхідність дотримання академічної доброчесності, поглиблення кооперації в освітній та науковій сфері між Україною та Польщею, починаючи з 2018 р., на постійній основі Інститутом міжнародної академічної та наукової співпраці спільно з Духовною академією університету Кардинала Стефана Вишинського у Варшаві та польською Фундацією ADD організовано стажування. У його межах забезпечено видання збірника наукових есе учасників стажування на тему «Академічна доброчесність:

виклики сучасності»¹, в якому оприлюднюються наукові напрацювання у сфері дотримання академічної доброчесності з урахуванням вивченого зарубіжного досвіду.

За сприяння МОН України та підтримки Посольства США в Україні розроблено Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project – SAIUP), який реалізується американськими радами з міжнародної освіти². У межах цього Проекту представлено Youtube канал SAIUP та платформу для проведення вебінарів «Академічна доброчесність», де здійснюється обмін кращими практиками українських освітян, порадами експертів, аналіз нормативно-правового забезпечення стандартів дотримання академічної доброчесності тощо³.

Мета і завдання дослідження

Метою дослідження є виокремлення найбільш актуальних проблем правового регулювання дотримання академічної доброчесності в Україні, а *завданням* – аналіз сучасного стану правового регулювання дотримання академічної доброчесності в Україні та формулювання пропозицій щодо його оптимізації.

Наукова новизна дослідження визначається тим, що сьогодні в Україні відсутні ґрунтовні розробки проблематики правового регулювання дотримання академічної доброчесності в Україні як теоретичного, так і прикладного характеру.

Виклад основного матеріалу

Зауважимо, що лише у 2017 р. нормативні вимоги щодо стандартів дотримання академічної доброчесності вперше знайшли своє закріплення у ст. 42 Закону України «Про освіту»⁴. Це стало правовим підґрунтям для захисту авторського наукового доробку від привласнення чи безпідставного видання за власний іншою особою. До цього часу стандарти академічної доброчесності не мали нормативного закріплення на рівні закону, при тому, що застосовувалися певною мірою під час перевірки результатів дисертаційних досліджень.

---

¹ Збірники наукових есе учасників стажування на тему «Академічна доброчесність: виклики сучасності» // IASC Foundation : сайт. URL: <https://www.iasc.org/academichna-dobrochestnist/> (дата звернення: 08.12.2020).

² Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти // AcademiQ : сайт. URL: <https://academiq.org.ua/> (дата звернення: 08.12.2020).

³ Вебінари «Академічна доброчесність» // AcademiQ : сайт. 05.05.2020. URL: <https://academiq.org.ua/vebinari-akademichna-dobrochestnist/> (дата звернення: 08.12.2020).

⁴ Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 08.12.2020).

Слід зауважити, що саме цей аспект наразі все ще залишається проблемним з позиції правового регулювання, а значить, і практичного застосування.

Основою правового регулювання дотримання академічної доброчесності в Україні є Конституція України¹, закони України «Про освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність»², «Про авторське право і суміжні права»³ та «Про науково-технічну інформацію»⁴. На підзаконному рівні це питання врегульовується: Постановою Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 р. № 541, якою затверджено Положення про Національний репозитарій академічних текстів⁵; листами МОН України «Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо»⁶, «Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності»⁷. Крім того, Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1063 на державному рівні створено інституційні передумови для забезпечення контролю дотримання стандартів академічної доброчесності в

---

¹ Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/254к/96-вр> (дата звернення: 08.12.2020).

² Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26.11.2015 № 848-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/848-19> (дата звернення: 08.12.2020).

³ Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23.12.1993 № 3792-XII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/3792-12> (дата звернення: 08.12.2020).

⁴ Про науково-технічну інформацію : Закон України від 25.06.1993 № 3322-XII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/3322-12> (дата звернення: 08.12.2020).

⁵ Положення про Національний репозитарій академічних текстів : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 19.07.2017 № 541 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/541-2017-п> (дата звернення: 08.12.2020).

⁶ Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) : додаток до Листа МОН України від 15.08.2018 № 1/11-8681 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v8681729-18> (дата звернення: 08.12.2020).

⁷ Щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти : Лист МОН України від 23.10.2018 № 1/9-650 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-650729-18> (дата звернення: 08.12.2020).

освітянській та науковій сферах¹. Цим нормативно-правовим актом затверджено склад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти та розроблено план його роботи на початковому етапі. У Стратегії цього органу, яка діє до 2022 р., визначено його місію – стати каталізатором позитивних змін у вищій освіті та сформувати культуру її якості, а серед стратегічних цілей і загальних напрямків їх реалізації – «формування політики доброчесності наукових досліджень через впровадження прозорих і ефективних процедур, нетерпимість до проявів псевдонауки»².

Зазначимо, що в чинному законодавстві України визначено поняття академічної доброчесності; розмежовано зміст дотримання академічної доброчесності та види академічної відповідальності окремо серед: 1) педагогічних, науково-педагогічних і наукових працівників; 2) здобувачів освітнього ступеня; деталізовано види правопорушень академічної доброчесності та здійснено поділ видів академічної відповідальності, крім тих, що визначені законодавством та передбачені ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту», на додаткові та деталізовані (шоправда, без будь-якого додаткового роз'яснення).

Цей же нормативно-правовий акт закріплює та дає визначення уніфікованим для всіх освітніх рівнів видам порушень академічної доброчесності (йдеться про академічний плагіат, самоплагіат, фальсифікацію, фабрикацію, обман тощо)³.

З метою належної реалізації норм законів України «Про вищу освіту» і «Про освіту» стосовно питань дотримання принципів та стандартів академічної доброчесності й системного підходу до застосування методів виявлення плагіату в науково-освітньому просторі МОН України у 2018 р. розроблено та затверджено Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо). Основною метою їх створення була потреба в посиленні співпраці науковців у питаннях підготовки кваліфікованих кадрів для забезпечення повномасштабного інноваційного розвитку

---

¹ Про затвердження складу Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1063-р // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1063-2018-p> (дата звернення: 08.12.2020).

² Стратегія Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти до 2022 р. // Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти : офіц. сайт. URL: <https://naqa.gov.ua/місія-та-стратегія-агентства/> (дата звернення: 08.12.2020).

³ Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 08.12.2020).

України та використання новітньої науково-технічної інформації і розробок на справедливих засадах. Однак Лист МОН України від 15 серпня 2018 р. № 1/11-8681 містить детальні роз'яснення лише щодо одного виду порушення стандартів академічної доброчесності – *академічного плагіату*, визначаючи при цьому одночасну наявність низки ознак для його констатації. До того ж зазначені Рекомендації розроблені для застосування «членами експертних рад Міністерства освіти і науки України з питань проведення експертизи дисертацій, спеціалізованими вченими радами із захисту дисертацій в закладах вищої освіти і наукових установах та іншими суб'єктами, які здійснюють заходи із запобігання академічному плагіату і його виявлення в наукових роботах»¹.

Водночас до наукових робіт Рекомендації МОН України № 1/11-8681 відносять лише автореферати, дисертації, монографії, наукові доповіді та статті, а застосований термін «тощо» відносно інших наукових робіт може бути доволно трактованим і потребує конкретизації.

Посилаючись на п. 8 ч. 2 ст. 16 Закону України «Про вищу освіту», Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) визначають необхідність забезпечення якості освітньої діяльності в закладах вищої освіти через дотримання стандартів академічної доброчесності як працівниками, так і здобувачами освіти, через механізм функціонування системи запобігання й виявлення академічного плагіату.

Важливим елементом такого механізму є створення Національного репозитарію академічних текстів, Положення про який затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 р. № 541. Цим Положенням урегульовано категорію «академічний текст»². У планах МОН України на 2020 р. було передбачено розробку й реалізацію технічного проекту зі створення Національного репозитарію академічних текстів, на 2021 р. – уведення в експлуатацію його пускового комплексу і вже на 2022 р. – забезпечення вільного та безперешкодного доступу користувачів до нього. Вважаємо, що

---

¹ Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) : додаток до Листа МОН України від 15.08.2018 № 1/11-8681 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v8681729-18> (дата звернення: 08.12.2020).

² Положення про Національний репозитарій академічних текстів : затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 19.07.2017 № 541 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/541-2017-п> (дата звернення: 08.12.2020).

віднесення навчально-методичних праць до категорії «академічний текст» є недоречним, оскільки саме такі навчальні розробки містять у собі сталі й уніфіковані вимоги до змісту викладання тієї чи іншої дисципліни, посилання на джерела та вимоги до знань і не мають значної «наукової» складової порівняно з іншими доробками науково-педагогічних працівників.

Серед проблемних аспектів правового закріплення вимог і стандартів академічної доброчесності низка науковців визначає необхідність «додаткової характеристики змісту, значення та наслідків застосування самоплагиату, а також з'ясування сутності й особливостей деталізованої відповідальності за порушення академічної доброчесності» [3, с. 333]. Водночас вважаємо, що додаткова академічна відповідальність також потребує своєї конкретизації в межах ч. 7 ст. 42 Закону України «Про освіту».

Таким чином, проблема розмежування додаткової та деталізованої відповідальності за порушення академічної доброчесності має знайти своє закріплення у ст. 42 Закону України «Про освіту», а більш детальне – в локальних освітянських положеннях окремих закладів щодо стандартів дотримання ними академічної доброчесності.

На жаль, подібні локальні освітянські положення досить часто визначають такі правила, зокрема щодо дотримання академічної доброчесності, які не відповідають чи суперечать нормам чинного законодавства.

Активна наукова спільнота, що об'єдналася на платформі «Дисергейт», наявність проблематики в питаннях дотримання академічної доброчесності пов'язує насамперед із новизною терміна «академічна доброчесність» у вітчизняній правовій площині, відсутністю судової практики розгляду відповідних проваджень і недостатністю інструментів судових експертів для формування об'єктивної оцінки¹.

Існують також інші проблеми, пов'язані з правовим регулюванням стандартів дотримання академічної доброчесності в Україні. Насамперед це стосується різноманітності підходів освітніх закладів до критеріїв, що застосовуються під час перевірки наукових робіт на плагиат, навіть за умови використання одних і тих самих антиплагіатних програм.

Як зазначає І. В. Кременовська, «викликає занепокоєння і те, що на сьогодні в Україні на рівні центральних органів виконавчої влади у сфері освіти і науки не створено єдиної системи і бази для перевірки текстів на наявність у них запозичень без посилання на джерело та використання синонімії» [7, с. 65]. Крім того, на прояв наукового

---

¹ Дисергейт : сайт. URL: <http://tron.tilda.ws/> (дата звернення: 08.12.2020).

невігластва, зокрема щодо викривлення наукової інформації, некоректності та приписування наукової позиції положенням позитивного права, перекручування висловлень автора тощо скаржитися значна частина вчених [8, с. 39; 3, с. 327].

Ще однією актуальною проблемою в розрізі необхідності дотримання академічної доброчесності в Україні є наявність юридичної колізії щодо регулювання питання про термін «самоплагіат» між положеннями Закону України «Про освіту» та Постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, яка визначає Порядок присудження наукових ступенів.

Зокрема, термін «самоплагіат» визначено в ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту»¹ як одне з порушень академічної доброчесності, за яке передбачено академічну відповідальність учасників освітнього процесу. Водночас відповідно до абз. 4 п. 12 Постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 дисертаційне дослідження, подане у спеціалізовану вчену раду для його оприлюдненого захисту, повинно мати «повноту викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях здобувача». Згідно з абз. 1 цього ж нормативно-правового акта «до опублікованих праць, які відображають основні наукові результати дисертації, з відповідної галузі науки належать: монографії; посібники (для дисертацій з педагогічних наук); статті у наукових, зокрема електронних, фахових виданнях України; статті у наукових періодичних виданнях інших держав з напряму, з якого підготовлено дисертацію»².

Отже, існує нагальна необхідність у врегулюванні зазначеної колізії, що призводить до різночитань і створює корупційні ризики для суб'єктів, які приймають рішення щодо присудження наукових ступенів. Тому центральний орган виконавчої влади, уповноважений на формування та реалізацію державної політики у відповідній сфері суспільних відносин (нині таким є МОН України), має врегулювати цю правову колізію. Це можливо зробити шляхом видання роз'яснювальної інструкції чи відповідних методичних рекомендацій або розробки змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567.

---

¹ Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 08.12.2020).

² Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів : Постанова Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 567 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/567-2013-п> (дата звернення: 08.12.2020).

Низку суперечностей у термінології чинного законодавства загалом і положень ст. 42 Закону України «Про освіту» зокрема також можна віднести до проблемних аспектів сучасного регулювання стандартів дотримання академічної доброчесності в Україні. Зокрема, в абз. 7 ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту» закріплено визначення терміна «хабарництво»¹. Водночас у ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції» використовується термін «неправомірна вигода»². Зважаючи на те, що детальне розуміння терміна «неправомірна вигода» виокремлено у спеціальному Законі України «Про запобігання корупції», а у Кримінальному кодексі України³ термін «хабарництво» й однойменну статтю, що визначала відповідальність за відповідне корупційне правопорушення, замінено на «отримання/надання неправомірної вигоди», вважаємо використання терміна «хабарництво» в неспеціальному законодавстві недоцільним.

Висновки

Здійснено аналіз сучасного стану правового регулювання дотримання академічної доброчесності в Україні та виявлено проблемні аспекти правового регулювання дотримання академічної доброчесності в Україні, а саме: різноманітність підходів різних освітніх закладів до критеріїв, що застосовуються під час перевірки наукових робіт на плагіат, навіть за умови використання одних і тих самих антиплагіатних програм; наявність юридичної колізії щодо регулювання питання про термін «самоплагіат» між положеннями Закону України «Про освіту» та Постанови Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567, яка визначає Порядок присудження наукових ступенів; проблема розмежування додаткової та деталізованої відповідальності за порушення академічної доброчесності; неузгодженість термінології чинного законодавства загалом і положень ст. 42 Закону України «Про освіту» зокрема. Запропоновано шляхи вирішення існуючих проблем у межах чинного законодавства.

Перспективними напрямками наукових досліджень є подальший аналіз формування та дотримання стандартів академічної доброчесності з метою розробки механізму вдосконалення правового регулювання в зазначеній сфері.

---

¹ Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення: 08.12.2020).

² Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 08.12.2020).

³ Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 08.12.2020).

Список бібліографічних посилань: 1. Ульянова Г. О. Методологічні проблеми цивільно-правового захисту прав інтелектуальної власності від плагиату : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03. Одеса, 2015. 433 с. 2. Рижко О. М. Плагиат у соціальнокомунікаційному вимірі початку ХХІ століття: природа явища та історія боротьби : дис. ... д-ра наук із соц. комунікацій : 27.00.01. Київ, 2017. 438 с. 3. Teremetskyi V., Avramova O., Hrubinko A., Krupnova L., Lisohorova K. Ethical and Legal Essence of Academic Integrity in Ukraine. *Journal of Law and Political Sciences*. 2020. Vol. 23, Iss. 2. Pp. 320–344. 4. Теремецький В. І. Правова природа академічної доброчесності в Україні // Академічна доброчесність: виклики сучасності : зб. наук. есе учасників дистанційного етапу наук. стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 11–23 берез. 2019 р.). Варшава, 2019. С. 151–155. 5. Рудик В. А., Хименко О. А. До проблеми правового регулювання відповідальності за порушення академічної доброчесності. *Актуальні проблеми юридичної науки та практики*. 2017. № 1 (3). С. 7–12. 6. Янішевська К. Д. Деякі аспекти відповідальності за порушення академічної доброчесності // Академічна доброчесність: виклики сучасності : зб. наук. есе учасників дистанційного етапу наук. стажування для освітян (Республіка Польща, Варшава, 11–23 берез. 2019 р.). Варшава, 2019. С. 171–175. 7. Кременовська І. В. Плагиат у наукових публікаціях: методи виявлення та викорінення. *Наука України у світовому інформаційному просторі*. 2015. Вип. 11. С. 60–66. 8. Шишка Р. Б. Наука та сучасне невігластво // Проблеми цивільного права та процесу : матеріали наук.-практ. конф., присвяч. світлій пам'яті О. А. Пушкіна (м. Харків, 27 трав. 2016 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2016. С. 38–41. 9. Врублевська О. Діяльність Міністерства освіти і науки України щодо підтримки доброчесності у вищій освіті // Доброчесність в сучасному академічному середовищі: правові й технологічні аспекти : матеріали Міжнар. круглого столу (м. Київ, 3 квіт. 2019 р.) / Київ. нац. економ. ун-т ім. В. Гетьмана. Київ, 2019. С. 25–27.

Надійшла до редколегії 11.12.2020

Bernatskyi O. V. Problems of Legal Regulation of Academic Integrity Compliance in Ukraine

The current state of legal regulation of academic integrity in Ukraine has been analyzed. It has been found out that the standards of academic integrity are still poorly studied in the scientific field in Ukraine. However, some aspects of the legal regulation of academic integrity have already been considered in the works of national scholars. However, given the relative novelty of the term of "academic charity" in the current legislation, a number of issues of legal regulation of academic integrity in Ukraine remain relevant and unresolved.

It has been noted that the regulatory requirements for the standards of academic integrity were first enshrined only in 2017 in the Art. 42 of the Law of Ukraine "On Education". It became the legal basis for the protection of the author's scientific work from its appropriation

or unjustified publication by another person. Until now, the “standards” of academic integrity were not enshrined in law, although they were used to some extent in verifying the results of dissertation research. This aspect is still problematic from the point of view of legal regulation, and hence practical application.

The following problems of the current state of legal regulation of academic integrity in Ukraine have been identified: diversity in the approaches of educational institutions to the criteria used in testing scientific papers for literary piracy; the existence of a legal conflict regarding the regulation of the issue of “self-plagiarism” between the provisions of the Law of Ukraine “On Education” and the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 567 dated from July 24, 2013; the need to distinguish between additional and detailed liability for the violation of academic integrity; inconsistency of terminology in the current legislation, etc. Ways to solve existing problems have been suggested.

Key words: academic integrity; legal regulation; academic integrity compliance in Ukraine, participants in the educational process.

